

Examenul național de bacalaureat 2024

Proba E. c)

Istorie

Varianta 10

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar, educator-puericultor; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Vlad Țepeș refuza în 1459 să mai plătească tributul, fapt care a determinat încercarea sultanului de a-l îndepărta de la tronul Țării Românești [...]. A organizat apoi o campanie fulgerătoare la sudul Dunării, începută prin cucerirea Giurgiului și incendierea unor localități ca Turtucaia, Rahova și Nicopole [...]. Vlad Țepeș s-a văzut singur în fața intervenției otomane când, în primăvara lui 1462, sultanul s-a îndreptat spre Dunăre pentru a pedepsi cutezanța sa, aducând cu sine și un pretendent la tron. [...] Înaintarea otomană s-a desfășurat atât pe mare, cât și pe uscat. Flota turcească a pătruns pe Dunăre, prilej cu care a încercat cucerirea Chilie, iar armata de pe uscat a trecut Dunărea pe la Turnu Măgurele, unde cu toată stăruința sa, Vlad Țepeș nu i-a putut opri. [...] Învățând din experiența Belgradului, unde turcii s-au retras după rănirea gravă a sultanului, Vlad Țepeș a organizat faimosul atac de la Târgoviște [...] despre care pomenesc toate izvoarele relative la campania din 1462.”

(M. Oproiu, *Istoria medie a românilor*)

B. „Autoritățile nu puteau tolera răscoala țărilor române care lovea Imperiul otoman sub aspect politic, militar și economic. În plus, răscoala era un îndemn pentru creștinii cucerți din Balcani [...]. De aceea, zeci de mii de oameni (poate 50 000), sub comanda marelui vizir Sinan-Pașa, sunt puși în mișcare spre Dunăre. Mihai [Viteazul] avea 8 000 de oșteni, plus 2 000 de ardeleni comandați de Albert Király; poate să fi strâns cu totul 15 000 de oameni. Domnul avea nevoie de sprijinul deplin al principelui Transilvaniei, Sigismund Báthory [...]. La 20 mai 1595, un tratat între Transilvania și Țara Românească se semna la Alba Iulia [...].

Trupele turcești au trecut fluviul pe un pod de vase, la începutul lui august 1595. Domnul nu putea lupta în câmp deschis din cauza disproporției forțelor. A ales un loc special la Călugăreni [...]. Lupta s-a dat la 13/23 august 1595 [...]. Pentru victoria deplină, lupta de la Călugăreni ar fi trebuit continuată a doua zi [...] ceea ce Mihai [Viteazul] nu a putut face. Domnul Țării Românești a trebuit să se retragă cu oastea la Stoieneni, în așteptarea lui Sigismund [Báthory].”

(I. A. Pop, I. Bolovan, *Marea istorie ilustrată a României și a Republicii Moldova*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți lupta din 1595 precizată în sursa **B**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **A**, o informație referitoare la acțiunile otomanilor din 1462. **2 puncte**
3. Menționați câte un domn al Țării Românești la care se referă sursa **A**, respectiv sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că domnul organizează o campanie militară în sudul Dunării. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați alte două acțiuni diplomatice la care au participat românii în secolele al XV-lea – al XVI-lea, în afara celei la care se referă sursa **B**. **6 puncte**
7. Menționați o asemănare între două fapte istorice desfășurate de români în secolul al XIV-lea. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„La data izbucnirii Primului Război Mondial, [...] opinia publică românească [...] cu gândul la eliberarea națională a românilor din provinciile aflate sub stăpânire austro-ungară [...] - Transilvania, Banat, Bucovina - avea să opteze pentru intrarea în război alături de puterile Antantei (Franța, Rusia, Anglia), împotriva alianței Puterilor Centrale (Germania, Austro-Ungaria; apoi Bulgaria și Turcia). [...]

În 1914, șeful guvernului, I. I.C. Brătianu, ca și alți lideri politici, au susținut cu hotărâre neutralitatea [...]. S-a desfășurat în timpul neutralității [...] o amplă dezbatere publică menită să lămurească dilema intrării României în război, alături de o alianță sau alta, în cele din urmă opțiunea mării majorități a opiniei publice înclinând balanța în favoarea intrării României în război alături de puterile Antantei, împotriva Puterilor Centrale. [...]

Pe baza tratatului încheiat cu Antanta, un nou Consiliu de Coroană, convocat la 14 august 1916, a hotărât, în sfârșit, intrarea imediată a României în război. [...] Armata română - în noaptea de 14/15 august 1916 - a intrat în Transilvania [...]. Succesul a fost de scurtă durată, fiindcă [...] armata română, neajutată la timp de aliați, este obligată să se retragă, în fața trupelor germane și austro-ungare. Retragerea la sud de Carpați s-a făcut în urma unor bătălii [...] cu grele pierderi umane, cu deosebire pe Valea Jiului. [...] În același timp, România era atacată de inamic și pe frontul de sud, de către trupele germane, conduse de generalul Mackensen, cărora se alăturau trupele bulgare și turcești, în condițiile în care aliații nu-și îndepliniseră angajamentul de a acoperi sudul României cu ofensiva lor. Astfel, în decembrie 1916, Capitala era ocupată, o bună parte a teritoriului național intrând sub ocupația militară a Puterilor Centrale. De la această dată, armata română și, odată cu ea, autoritățile și principalele instituții ale statului, se retrag în Moldova. [...]

Seria marilor bătălii victorioase din lunile iulie-august 1917 a început cu cea de la Mărăști [...]; a continuat cu celebra bătălie de la Mărășești, cea mai de seamă victorie românească în timpul Primului Război Mondial [...]. Concomitent cu cea din urmă s-a desfășurat și bătălia de la Oituz, înaintarea inamicului pe valea Trotușului, de asemenea, fiind oprită.”

(N. Isar, *Istoria modernă a românilor, 1774/1784-1919*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți o mare alianță precizată în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați *șeful guvernului* din 1914 și o caracteristică a opiniei publice din România, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la evenimentele din anul 1917. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la acțiunile militare desfășurate în anul 1916, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia democrația din România Mare se consolidează în perioada 1921-1930. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre România postbelică, având în vedere:

- precizarea unei acțiuni politice desfășurate în România între anii 1946-1960 și menționarea a două aspecte referitoare la aceasta;
- menționarea a două măsuri adoptate în politica internă a României între anii 1964-1985;
- prezentarea unui fapt istoric din perioada național-comunismului prin care România participă la relațiile internaționale;
- formularea unui punct de vedere referitor la consolidarea democrației postdecembriste în perioada 1990-1995 și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

Examenul național de bacalaureat 2024

Proba E. c)

Istorie

Varianta 10

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar, educator-puericultor; - profil teologic, toate specializările.

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total acordat pentru lucrare.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

1. **2 puncte** pentru răspunsul: Călugăreni **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
2. **2 puncte** pentru oricare dintre răspunsurile: *în primăvara lui 1462, sultanul s-a îndreptat spre Dunăre pentru a pedepsi cetea sa; otomanii atacă Chilia etc.* **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).**
3. **câte 3 puncte** pentru fiecare răspuns: Vlad Țepeș, Mihai Viteazul **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).** (3px2=6p)
4. **3 puncte** pentru scrierea literei **A**
5. **7 puncte** pentru scrierea oricărei relații cauză-efect stabilite între două informații selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*)
Exemple: *Cauză: Autoritățile nu puteau tolera răscoala țărilor române care lovea Imperiul otoman sub aspect politic, militar și economic și efect: De aceea, zeci de mii de oameni (poate 50 000), sub comanda marelui vizir Sinan-Pașa, sunt puși în mișcare spre Dunăre. SAU Cauză: din cauza disproporției forțelor și efect: Domnul nu putea lupta în câmp deschis etc.*
6. **câte 1 punct** pentru menționarea oricăror două acțiuni diplomatice la care au participat românii în secolele al XV-lea – al XVI-lea, în afara celei la care se referă sursa **B** (1px2=2p)
Exemple: acceptarea suzeranității poloneze de către Alexandru cel Bun, Tratatul de la Hârlău încheiat de Ștefan cel Mare, Tratatul de la Mănăstirea Dealu **etc.**
câte 2 puncte pentru prezentarea fiecărei acțiuni diplomatice menționate - o scurtă expunere în care sunt precizate două informații referitoare la acțiunea diplomatică (2px2=4p)
7. **4 puncte** pentru menționarea oricărei asemănări între două fapte istorice desfășurate de români în secolul al XIV-lea **Exemple:** obținerea independenței față de Ungaria, caracter antiotoman **etc.** **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**

SUBIECTUL al II – lea

(30 de puncte)

1. **2 puncte** pentru oricare dintre răspunsurile: Antanta, Puterile Centrale **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
2. **2 puncte** pentru răspunsul: al XX-lea **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
3. **3 puncte** pentru răspunsul: I. I.C. Brătianu
3 puncte pentru menționarea oricărei caracteristici a opiniei publice din România, la care se referă sursa dată **Exemple:** *opinia publică românească [...] cu gândul la eliberarea națională a românilor din provinciile aflate sub stăpânire austro-ungară [...] - Transilvania, Banat, Bucovina - avea să opteze pentru intrarea în război alături de puterile Antantei; opinia publică influențează intrarea României în război împotriva Puterilor Centrale etc.* **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).**
4. **câte 3 puncte** pentru menționarea, din sursa dată, a oricăror două informații referitoare la evenimentele din anul 1917 (3px2=6p)
Exemple: *Seria marilor bătălii victorioase din lunile iulie-august 1917 a început cu cea de la Mărăști; a continuat cu celebra bătălie de la Mărășești, cea mai de seamă victorie românească în timpul Primului Război Mondial; în bătălia de la Oituz e oprită înaintarea adversarului etc.* **Se**

punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).

5. **4 puncte** pentru formularea, pe baza sursei date, a oricărui punct de vedere referitor la acțiunile militare desfășurate în anul 1916

câte 3 puncte pentru selectarea, din sursa dată, a oricăror două informații care susțin punctul de vedere formulat **(3px2=6p)**

Exemple: Acțiunile militare desfășurate în anul 1916 au consecințe politice negative pentru România. Informațiile care susțin punctul de vedere sunt: *Astfel, în decembrie 1916, Capitala era ocupată, o bună parte a teritoriului național intrând sub ocupația militară a Puterilor Centrale și De la această dată, armata română și, odată cu ea, autoritățile și principalele instituții ale statului, se retrag în Moldova.* SAU În acțiunile militare desfășurate în anul 1916 armata română nu este susținută de Antanta. Informațiile care susțin punctul de vedere sunt: *Succesul a fost de scurtă durată, fiindcă [...] armata română, neajutată la timp de aliați, este obligată să se retragă, în fața trupelor germane și austro-ungare. și În același timp, România era atacată de inamic și pe frontul de sud, de către trupele germane, conduse de generalul Mackensen, cărora se alăturau trupele bulgare și turcești, în condițiile în care aliații nu-și îndepliniseră angajamentul de a acoperi sudul României cu ofensiva lor. etc.* **Punctajul total (10 puncte) sau cel parțial (7 puncte) se acordă răspunsului care cuprinde atât punctul de vedere, cât și informațiile/informația. Nu se punctează doar punctul de vedere sau doar informațiile/informația.**

6. **4 puncte** pentru argumentarea afirmației date - prezentarea oricărui fapt istoric relevant (**de exemplu:** organizarea alegerilor pe baza votului universal, adoptarea Constituției din 1923 **etc.**) prin precizarea a două informații referitoare la acest fapt și prin utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că etc.*) și concluzia (*așadar, astfel etc.*)

SUBIECTUL al III – Iea

(30 de puncte)

Informația istorică – 24 de puncte distribuite astfel:

- **2 puncte** pentru precizarea oricărei acțiuni politice desfășurate în România între anii 1946-1960 (**de exemplu:** Constituția din 1948, colectivizarea **etc.**)

câte 3 puncte pentru menționarea oricăror două aspecte referitoare la aceasta (**de exemplu:** legitimează regimul totalitar, prevede constituirea Marii Adunări Naționale, statul se numește Republica Populară Română **etc.**; se desfășoară după model sovietic, vizează proprietatea privată asupra pământului, e însoțită de represiune politică **etc.**) **(3px2=6p)**

- **câte 3 puncte** pentru menționarea oricăror două măsuri adoptate în politica internă a României între anii 1964-1985 (**de exemplu:** adoptarea Constituției din 1965, cultul personalității devine politică de stat, represiunea politică **etc.**) **(3px2=6p)**

- **2 puncte** pentru menționarea oricărui fapt istoric din perioada național-comunismului prin care România participă la relațiile internaționale (**de exemplu:** Conferința de la Moscova desfășurată în contextul *Războiului de 6 zile*, Conferința de la Helsinki **etc.**)

3 puncte pentru prezentarea faptului istoric menționat - o scurtă expunere în care sunt precizate două informații referitoare la faptul istoric și se utilizează relația cauză-efect

1 punct pentru precizarea doar a unei informații referitoare la faptul istoric

- **1 punct** pentru formularea oricărui punct de vedere referitor la consolidarea democrației postdecembriste în perioada 1990-1995 (**de exemplu:** Garantarea drepturilor și libertăților cetățenești a contribuit la consolidarea democrației postdecembriste în perioada 1990-1995.; Consolidarea democrației postdecembriste în perioada 1990-1995 se realizează prin măsuri legislative. **etc.**)

4 puncte pentru **sustinerea punctului de vedere** formulat printr-un argument istoric – prezentarea oricărui fapt istoric relevant, prin precizarea a două informații referitoare la acest fapt și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că etc.*) și concluzia (*așadar, astfel etc.*)

Ordonarea și exprimarea ideilor menționate – 6 puncte distribuite astfel:

- **2 puncte** pentru **utilizarea limbajului istoric** adecvat
1 punct pentru utilizarea parțială a limbajului istoric adecvat
- **1 punct** pentru **structurarea eseului** (introducere - cuprins - concluzie)
- **2 puncte** pentru **respectarea succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice
1 punct pentru respectarea parțială a succesiunii cronologice/logice a faptelor istorice
- **1 punct** pentru **respectarea limitei de spațiu**